

Márton Evelin

SZALAMANDRÁK
ÉJSZAKÁI

(+ MILEN könyve)

Bookart Kiadó
Csíkszereda, 2015

A kötet megjelenését a *Communitas Alapítvány* támogatta.

Szerkesztette *Vida Gábor*

A borítót *Kovács István* tervezte.

ISBN 978-606-8351-68-1

© Márton Evelin, 2015

© Bookart Kiadó, 2015

A szívemben némi hulladék volt, azt akartam a tengerbe dobni. Egy divatos sláger szövegét mormogtam magamban, abban is valami szívtakarításról van szó, de a dallama sehogy sem jutott eszembe, a fejemben éppen a Fugees harsozta a *Killing me softly*-t, és eközben arra gondoltam, hogy nem is érdemes kidobni semmit, az én hulladékaim a tenger mélyéről is visszatalálnak a szívembe.

Anwarnak hívnak, félig perzsa vagyok, habár ez inkább csak egy adat, anyámat örökbe vették a nagyszüleim, ők magyarok, apám is az, én akkor mi lehetnék? A Halak jegyében születtem, egy Románia nevű országban, ami olyan, mint egy rosszul összefércelt, de szép mintázatú szőnyeg, most éppen Afrikában lakom, harmincon túl vagyok, de nem hiszem, hogy valaha is igazi, komoly felnőtt lesz belőlem, nem is vágyom erre. Szeretek céltalanul kóborolni, végzetes szerelmekbe esni, jó csizmákat és bőrkesztyűket hordani, furcsa összetételű koktélokat inni, mint például a tonikos Becherovka, jó és kevésbé jó cigarettákat szívni, macskákat simogatni és elolvasni minden olyan könyvet, ami a kezembe kerül, azt hiszem, életem során több időt töltöttem olvasással, mint a valódi éléssel, beleértve ebbe a szerelembe esést, ivást, cigarettázást, macskasimogatást és egyebeket.

Azért jöttem ma el a Fekete-tenger partjára, hogy jól megnézzem, aztán elbúcsúzzak tőle, és hátat fordítva örökre távozzak. Ezt a drasztikus lépést azért gondoltam helyénvalónak, mert szakítani akartam mindazzal, ami itt voltam, éppen ennek a tengernek a partján, és ebben az országban. Mintha nem tudnám, hogy ez lehetetlen.

A helyet, ahol most a homokban üldögélek, Sárga-partnak hívják. Itt született Kajgal, a költő, a mi tatár szerelmünk. Itt töltöttük a nyári vakációkat. Később a szilvesztereket is. Itt találta ki Milen, gyermekkori pajtásom a szülővárosomból, hogy a totemállatunk a szalamandra legyen. Ebben Kajgalnak, a költőnek is része volt, mert állandóan kételtünk csúfolt minket amiatt, hogy vegyes családokból származunk. Milen édesapja bolgár. De őt is egy harcias nagymama nevelte magyarnak, úgyhogy így jártunk. A szalamandrákat azonban elfogadtuk, és aztán felnőttkorunkig ezzel az élőlényvel azonosítottuk magunkat, sőt, sorozatos baklövéseinket és eltévelyedéseinket, de a sikereinket is ennek az állatnak a számlájára írtuk.

November van, hideg, apró szemű eső esik, és nekem ismét lehetetlen érzéseim vannak, úgy tűnik például, hogy egy macska dörgölődzik a lábamhoz, aztán már látom is a semmiből előkerült rőtörös testet, ez csak Filemon lehet, döntöttem el magamban, és szeretettel gondolok lelkem örök társbérlijére, hogy felkeresett tengerparti magányomban.

Nagyjából három éve derült ki, hogy kezdődő petefészekrákom van, megoperáltak, és megúsztam, itt vagyok, élek. Azóta van egy kedvenc mondatom, ami így hangzik: csoda, hogy még mindig hinni tudok a csodákban.

A lelki nyavalyáimat illetően, azt hiszem, menthetlen vagyok, hiába zarándokoltam el ide a Sárga-partra, és hiába hunyom le szorosán a szemem, és hiába érzem a hullámok ütemes csapkodását hallgatva, hogy anyagtalanná válok, talán mégsem vagyok élő, régen meghaltam már, ezt csak a lelkem képzelem. Ilyenkor a vörös macskám újfent feltűnik a semmiből, és kéjesen a lábaimhoz súrolja testét, mintha azt mondaná, tessék szépen felébredni, és kinyitni a szemeket, él, jelen van, saját magában főleg.

A távolból néha kutyaugatás hallatszik. A Sárga-partra azért is jöttem el, mert magamban is valamiféle szakadék szélére értem, és tudom, hiába félek, le kell nézmem, meg kell találnom önmagam, bármi legyen is ott lent, szennylé, fehér habok, rózsaszínű vattacukor, vagy mindenből egy kevés.

A fejemben most színes képek kavarnak, mint a hópelyhek, és én, mivel nincs más, aki parancsolhatna, újra időt adok magamnak. Míg a macska újra felbukkan – mondom, csak addig –, ígérem, aztán újra kinyitom a szemem, mert érzem, hogy ismét a lábamnál tekereg egy rőtörös test. Szervusz Filemon, isten hozott a Sárga-partra – kiáltom kétezerakárhány novemberében, és valahonnan a nyílt tengerről, vagy ki tudja honnan, az is lehet, csak a fejből, egy hang válaszol:

– Szervusz Anwar, szervusz.

A tenger mogorva, a partot piszkossárga hullámok nyaldosták. A víz egyáltalán nem volt fekete, még a halászhalókon túl is, bent, egészen messze, zöldesen világított. Kint a parton sűrű köd ült, és természetesen esett az eső, mégis jól láttam ezt a derengést. Lehet, hogy a mélyben fényes halak úsznak, vagy zöld lámpaernyős olvasóterem van odalent, elszüllyedt hajó legénysége kártyázik a fényénél. Búvár ismerőseim szerint, akik nem annyira romantikusak, mint én, könyvek és szellemek egyáltalán, műanyagpalack és egyéb hulladék viszont bőven van imádott tengerem mélyén. A fényes halakról nem mondtak semmit, szóval az is meglehet, nem csak képzelem őket.

Hiába jöttem a Sárga-parttól búcsút venni, amint megláttam a Fekete-tengert, szertefoszlott minden eltökéltséggem, tudom, hogy soha sem fogok tudni megválni tőle, bárhol legyenek is, mindig úgy fogok vágyakozni utána, mint egy kényelmes, meleg ágy után. Minden tengert és óceánt

kedvelek, de erről az egyről azt gondolom, hogy egy kicsit az enyém, ismer engem, ismerem én is, még akkor is, ha mogorva és rideg, és vészjóslón mormog.

Hideg volt, ezért félóra céltalan lötyögés és bámészkodás után elővettem a férjemtől ajándékba kapott fémflaskát, bölényfüves pálinka van benne, a pálinkát apámtól kaptam, még két évvel ezelőtt, de beosztom, mostani lakhelyemen, Afrikában, ritkán támad kedvem ilyesmit inni, a bölényfüvet pedig úgy pakolom üvegből üvegbe, mint egy szent ereklyét, évekkal ezelőtt adta a Zubrowka vodkával együtt Andrej nevű lengyel ismerősöm. A bölényfű most a fémflaskában lakik, és lehet, hogy már semmi aromája nincs, én mégis érzem, mert emlékszem az ízére. Kortyoltam egyet a pálinkából, aztán kivettem a flaskát magam elé az asztalra, és elkezdtem gondolkodni, hogy miért esik szét körülöttem folyamatosan minden, és hol a fenében van most már az én hazám, mert régebben ott volt, ahol a barátaim, de már a barátaim is elfogytak, meghaltak, szertefoszlottak, mint a délibáb, vagy csak úgy begubóztak magukba, hogy bennük sem hazának, sem nekem nem jut hely.

Azzal bátorítottam magam, hogy időközben legalább azt sejteni kezdtem, ki vagyok én, egy örök-kamasz vándoríró, aki nem akarja például, hogy folyamatosan szétessen körülötte minden. Csak azt nem tudja, hogy lehet ezt a szétesést megállítani, vagy belenyugodni, hogy ez így van, ezért nem tehet mást, rögzíti azt, amit lát, látott, vagy amit elképzelt. Megértettem, hogy hiába állnék fel, és mennék el hátra sem nézve a partról, mert örökre a retinámba ivódott, meg a bőrömbe és a hajszálaimba is, bennem lakik, nem irthatom ki, ahogy azokat az embereket sem, akikkel

kapcsolatba kerültem. Mindennek és mindenkinek létezik egy bennem lakó mása.

Szeretem az esőt, még akkor is, ha időnként a nyakamba folyik, mint ezen a november eleji napon, amikor a Nád nevű kocsmá előtt üldögélek az elhagyatott parton, és rossz szokásomhoz híven, megpróbálok lajstromot készíteni addigi életemről.

Két hétre érkeztem haza Afrikából, az Amani-hegy tezején levő fészkeimből. Fészeknek nevezem, pedig nem biztos, hogy amire visszamegyek, meglesz még, ronda dolgok történnek mostanában, még az Amani környékén is, pedig amikor odakerültem, az volt a benyomásom, hogy az ottani békét semmi sem zavarhatja meg. A férjem szerint, ha lenne egy kis eszem, hazaköltöznék. De még nem érzem, hogy megérett volna erre a belső időm, pedig lakik bennem egy eszement kakukk, aki a szívemből szokott kiugrani, és rikácsolva jelzi: ütött az óra, lépni kell. A hazába sem kíváncszom.

A hazáról, az egyik dédnagyapám, akivel egy háztartásban éltünk néhány évig, azt mondta, hogy csak egy irány. Kiskoromban egyetértettem vele, mert akkoriban számomra a családi házunk és a kert jelentette a hazát, szép és tágas volt, ami a kertünkön túl volt, azt már külföldnek gondoltam, mert hiába kérezték, soha nem engedtek a kerítésen túlra, azt mondták, ott van a határ, fiam. Hát ezért lettem már zsenge gyermekkoromban határsértő, hazug és csaló, mert nem tudtam elviselni azt, hogy meg ne tudjam, mi van a kerítésünkön túl. A Testnevelési Egyetem parkja volt, de közöttünk folyt a Malomárok, és azon át kellett jutni valahogy. Ez a valahogy a nagyapám deszkáiból eltulajdonított darabbal valósult meg, valóságos rituálé volt számomra a szökés, amely azzal kezdődött, hogy meggyőződtem

róla, a Duka nevű dédnagyapám már eléggé illuminált állapotban van, és nem fogja észrevenni, ha néhány órára eltűnök. Aztán hátravonszoltam a deszkát a kert végébe, fel támasztottam, átbillentettem, átugrottam, áthúztam, átlöktem a túlsó partra, mely alig két méternyire volt, és, mint a jó indián, magam után húztam, és elrejtettem a bokrokba. Erre a néhány órás eltűnésre ráfáztam, mert órám nem volt, és még nem is ismertem, az időt fénnel mértem, míg világosság volt, addig úgy gondoltam, biztonságban vagyok. Nagyanyámnak ellenben volt órája, és az álnokul mutatta az idő múlását. A kezét tördelve várt az udvaron, és pofonokat helyezett kilátásba, amelyeket máig sem kaptam meg tőle. Drága nagymamám, áldott legyen a neved!

A Malomárok partján abban az időben még lovak legelésztek, és legalább olyan szélesnek tűnt nekem, mint később a Duna, vagy még később, azaz mostanában, a Ruaha folyó, melyet volt szerencsém az esős évszakban megtekinteni. A szerencse itt a szó legszorosabb értelmében értendő, mert majdnem beragadtunk az imádott afrikai vörös földbe, és csak Geitannak, férjem helyi barátjának köszönhető, hogy épségben kievickéltünk a Ruaha környékéről.

Ez a haza, amely sehogy sem hagy engem nyugton, és legalább annyira gyötör, mint a sorozatos szerelembe esés, iskolás koromra város méretűvé nőtt, de aztán a házunkkal együtt, melyet lebontottak, eltűnt, és azóta sem sikerült előásonom. Túl sokat foglalkozom ezzel a kérdéssel, és ettől valaki azt gondolhatja, hogy számomra ez a legfontosabb, ezt nem is tagadom, de azért azt be kell vallanom, hogy csak kapaszkodókat keresek, egyébként úgy vagyok vele, mint a macska, ahol nem jó, onnan előbb-utóbb lelépek.

Lejárt az igazolványom néhány hónapja, ezért utaztam a szülővárosomba, és mert időnként rám tör valami, ami állí-

tólag honvágy, nem tudom, minek nevezzem, megérzek valami szagot, amit az agyam aztán rosszul, otthoni szagnak fordít, ilyenkor begubózok az ágyamba, napokig nem eszem, nézek bánatosan ki a fejemből, állítólag rettenetes látvány vagyok, és borzasztó társaság, mert egy szót sem szólok, ülök, mint egy lárva, abban reménykedve, hogy szárnyaim nőnek, és elrepülhetek. Hát most a repülés sikerült, a férjemnek köszönhetően, aki a kezembe nyomott egy Mombasa-Budapest repülőjegyet azzal a szöveggel, hogy az utazás többi részét biztos meg tudom oldani, és ne is lásson mostanában. Emiatt megint összevesztünk, mert amióta zavarások vannak Kelet-Afrikában, állandóan haza akar küldeni Romániába, néha már-már azzal is meggyanúsítom, hogy szeret, de talán csak kényelmetlen lenne neki, ha a következő látogatásakor egy oszladozó hullát találna helyettem. A veszekedésnek az lett a vége, hogy kelleetlenül bár, de bevalotta, hogy a visszafele tartó repülőre is megvette a jegyemet, mert felkészült erre a cirkuszra, és arra is, hogy nem fog tudni nemet mondani, pedig ő aztán az az ember, akinél a *nem* sokkal könnyebb helyen van, mint az *igen*. Úgy látszik, én vagyok az a kivétel, akinek már többször is igent mondtam, például a házasságkötő teremben, bár nekem erről csak zavaros emlékeim vannak, mindegy, én is igent mondtam, és ebből az igenből göröngyös út vezetne a tagadás felé, mert nálam viszont az *igen* található könnyű helyen. Hát így jártunk. A férjemnek is van lelke, ez már többször kiderült, bár az még mindig kérdés, miként kapcsolódik az ő lelke az enyémhez, de lennie kell egy ilyen érintkezési felületnek, máskülönben miért kujtorogna utánam, és miért várnám? Azt nem tudom, ő hol lakik, soha sem jártam nála, az is lehet, hogy nem lakik sehol, állandóan úton van, elvégre ő a Pilóta. Havonta, kéthavonta megjelenik az

Amani tetején. A szex az annyira jó velem, mintha nem is ő lenne az az ember, akivel olaszosan ordibálunk egymásnak, vagy aki cinikusan lekezelő stílusban szövegel velem, és állandóan azt érezteti, hogy csak egy kis naiv fehérnép vagyok, hiába gondolom, hogy megjártam már a hadak útját. A moszkítóháló alatt vagy akár az ebédlői asztalon molekuláris szinten is összebonyolódik a testem az övével, hátrózzan azt érzem, mikor rám nehezedik, hogy valóban egyek és oszthatatlanok vagyunk, legalábbis a szerelem óráiban, mert utána kezdődik előlről az olaszos háztartás, melyből ő bős ajtócsattanással szokott távozni titokzatos küldetései felé. Lehetséges, hogy csak ezért ragaszkodunk egymáshoz? Mert állatian jó? Meglehet. Ha csak ennyi lenne is, megéri. Nekem legalábbis, de úgy veszem észre, hogy neki is. De hát persze, hogy nem csak ennyi van.

Azt hittem, hosszas procedura lesz a személyi csere, de annak ellenére, hogy a hivatalos papírjaimban sem az vagyok már, aki voltam, gyorsan ment az egész. Hajlamos vagyok figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy férjezett vagyok, tehát Erabbi, a Bölcs sógoróje. A nő a polgármesteri hivatalban meglepően kedves és segítőkész volt, három nap múlva át is vehettem új irataimat.

Ezt az Erabbit, vagyis a sógoromat, anyámtól örököltem. Anyám ezelőtt jó tíz évvel, egy reggel azt az üzenetet hagyta az abroszra tűzve, hogy jelenjek meg este egy mexikói vendéglőben, mert egy barátjával vacsorázik, de szeretné, ha én is ott lennék. Az üzenet azért volt furcsa, mert anyám nem szívesen vitt magával baráti találkozókra, szerinte neveltenül viselkedem, és szégyelli, hogy olyan sokat dohányzom, lány létemre. Akkor mégis azt akarta, hogy jelen legyek, és hát nem tudtam ellenállni a kíváncsiságomnak. Nem képzeltem semmit Erabbiról, ez így rendben is volt, legalább

nem lepődtem meg, amikor anyámat nem egy kikozmetikázott pasással, hanem egy roskatag öregemberrel találtam. Rengeteg haja volt, de foga alig, és úgy nézett ki, mint aki már leszámolt az életével, és csak a halált várja. Két adag burritóval küszködtek, amikor megérkeztem, Erabbi megkönnyebbülten felsóhajtott, és rögtön rágyújtott. Azonnal cinkosság alakult kettőnk között, kezdetben csak a cigarettázás miatt, de az est további részében anyám egyre kevesebbet, mi annál többet beszélünk, főleg könyvekről, azután valahogy szóba került a Kapucska nevű földnyelv, amely a Duna-delta és a tenger között húzódik, és felnyúlik egészen az ukrán határig. A diktatúra idején gátakat építettek a tenger és a Kapucska mögötti tavak közé, halálra ítélve ezzel jó néhány olyan állatfajt, amely pont ebben a sem nem édes, sem nem sós vízben élt. A gátak építésében Erabbi is részt vett, most pedig a rehabilitációs projekten dolgozik.

A Sárga-part után a Kapucska az a hely, ahova szívesen „hazaköltöznek”, igaz, nyárára meg kellene szökjenek valahová, mert tömegiszonyom van, pontosabban turista-iszonyom, és mára a Delta is túlon túl népszerű lett a kirándulók körében.

Azon az estén Erabbi némi tequilaivásra is rávette az én kimért anyámat, és ha jól emlékszem, táncoltunk is. Már tánc közben a fülemből sügta, hogy nagy terveik vannak velem, de nem vettem komolyan, később sem, amíg el nem fajultak a dolgaink, mert ő egyre erőszakosabban akarta ezeket a terveket véghezvinni.

Hazafelé megkérdeztem ugyan anyámtól, hogy miféle tervei lehetnek ennek a vénembernek velem, de anyám csak a vállát vonogatta, és azt mondta, valószínűleg bolond kicsit az öreg, habár vegyem tudomásul, nem is olyan öreg, nála nem sokkal idősebb, csak abból üz sportot, hogy egyáltalán nem törődik a külsejével. Arról, hogy mégis miért cipelt magával

erre a találkozóra, csak annyit mondott, azért, hogy legyen kivel Erabbi beszélgessem, mert nekik a szakmai dolgokon kívül már más témájuk nem maradt. Ezek szerint valamikor mégis voltak más témák is, mondtam anyámnak, mire ő újfent a vállát vonogatta, és csak annyit javasolt, hogy majd néha találkozom a Bölccsel a Béke Városában, ahova éppen akkor készültem elköltözni.

Ennek a városnak, országunk fővárosának van egy becsületes neve is, de nekem ez a Béke Városa sokkal jobban tetszik, gyermekkorunk egyik dalában emlegették így, a dalt azóta sem hallottam sehol, az is lehet, én találtam ki, de ez már mindegy, mert a név számomra örökre ráragadt erre a településre, melyet rosszabb percekben Monstrumnak is nevezek. Korábban fel sem fogtam, mekkora és milyen, átutazóban, turistaként jártam csak benne, és mindig azzal a biztos tudattal, hogy pár óra vagy nap, és el is felejtetem. Amikor azonban ott körözött a repülőgép fölöttem, velem a fedélzeten, mert apám azt mondta, ha többször nem is, most befizet nekem egy repülőútra, hogy tisztában legyenek velem, hova költözöm, ehhez pedig a legjobb a levegőből megnézni egy települést, valamiféle borzongás fogott el. A borzongás akkor sem szűnt meg, amikor földet értünk, sőt, néhány évig eltartott, és minden viszontlátásnál újra jelentkezik. Azt hiszem, apám sokkal konkrétabb dolgokra gondolt, úgymint városszerkezet, domborzati formák, úthálózat, ilyesmiket kellett volna megfigyelnem, de nekem az érzelmeim fényképezték felülről a várost, és az érzelmeimre hagyatkozva vontam le a konklúzióimat. Már a levegőben ráragasztottam a Monstrum nevet, mert olyan volt fentről, mint az intelligensnek is nevezett zuzmófaj, a *Xanthoria elegans* telepe, amely a világűrben is életképesnek bizonyult, de a szelíd zuzmóval ellentétben erőszakos penészgombának is láttam, ami mindent befon, átsző,

belak és megfojt. Szóval már a levegőben megéreztem ezt a kettősségét, mely a béke városa és a monstrum között oscillált, sőt, bennem ez a hol pozitívba, hol negatívba fordulása soha nem szűnt meg, tudom, hogy csak bennem játszódik mindez, talán azért, mert ennél előbb várost itt, a mi országunkban még nem láttam. Érdekes módon, mire kiértem a repülőtérre, a város ködbe öltözött, ami az esti szürkület miatt még sejtelmesebb köntösbe burkolta, ám ez a köd más-milyen volt, nem az, amelyet a szülővárosomban megszoktam, olyan volt, mint egy szürke krém, könnyed és olajfinomító szagú, fülledt, mondhatni erotikus. Úgy éreztem, én vagyok az az ujj, amelyet egy hatalmas élőlény ütőerére tetek, és talán szégyen bevallani, mégis elmondom, olyan érzés volt behatolni ebbe az akkor még ismeretlen világba, mint ahogy a saját kéjébe csúszik be az ember, az ismerkedés pillanata is ahhoz hasonlított, mint egy első csók, amely közben már azt is érezzük, szeretkezni fogunk, bár a *szeretkezni* kifejezést mindig iszonyúan finomkodónak éreztem, ha ahhoz az erőhöz mérem, amely két egymást kívánó test éhségéből fakad. Mert a léleknek több kell mindig, mint a test, még akkor is, ha azt állítja, kevesebb is beéri, sőt, a testet úgy, ahogy van, el is veti, semmi szüksége rá, nem tudom ezt elhinni, hiszen az én lelkem mindig a testemen keresztül nyert megnyugvást, vagy éppen a testen át vesztette el az utolsó csepp nyugalma is.

„Öled páráiból iszom a nyugalma” – írta egyszer Kajgal, a mi Sárga-parti tatár szerelmünk, mert Milen barátommal mindketten szerelmesek voltunk belé, és szerintem ő is mi-belénk, míg el nem tűnt, vagy még azután is, mióta semmit sem tudunk róla, mert nem tudjuk elfogadni, hogy talán már nem él, szóval leírta ezt a verssort, és én hivalkodónak, ál-szentnek éreztem, mert ha más nem is, a kettőnk testének

egyesülése volt az, ami kibillentette őt a nyugalomból. Talán táplálónak nevezhette volna az ölemet tatár szerelmem, bár az utolsó szeretkezésünkbe majd behaltunk, annyira mélyre sikerült mászni egymásba, hogy szinte erőnk sem maradt. Azért mondom csak, hogy szinte, mert biztos vagyok benne, hogy elválásunk után néhány órával Kajgal a frankfurti reptér mosdójában maszturbált, nem azért, mert egy perverz alak volt, hanem azért, mert túl hamar kellett elválnunk, a test nem tudta feldolgozni az elszakadást, néhány órája még a közös ágy melegében bújt meg, és hiába éreztük, hogy ez az utolsó ilyen együttlétünk, a forró ágyneműk védelmezően borultak ránk. Aztán ebből a közös forrásból kiléptünk a januári jéghideg nappalba, és kábítani próbáltuk magunkat, és halálba rohantunk a konstancai reptér fele egy autón, melyet Milen vezetett, de a halál csak fagyosan mosolygott ránk, és nem vitt magával, és akkor Kajgal felszaladt egy repülőgép lépcsőin, mi meg ott maradtunk Milennel, mint valami árvák, és valahogy úgy hozta ez az árvaság, hogy egymásba bonyolódtunk, éppen itt, a Fekete-tenger partján, ahol most mindezekre emlékszem, a vágyaimmal és a lelkemmel küszködve, miközben a testem sem nyugodt. Emlékszem, hogy sírtunk Milen autójában, mielőtt eszeveszetten szeretünk volna egymást, mert Milent szintén Kajgal izgatta fel, ha ő nincs, mi talán soha nem kerülünk ilyen viszonyba.

Azért költöztem a szülővárosomból a Monstrumba, mert úgy éreztem, otthon megfojtanak a hegyek, a dombok, azt éreztem, hogy ki kell menekülnöm közülük, mert rám borulnak, és eltemetnek. Kajgallal szakítottunk, miután elment Isztambulba egyetemre, úgy gondoltuk, ez így jobb lesz, semmint számon kérni majd egymáson, hogy ki kivel keveredett össze a másik távollétében. Nem tudom, ő kiket szeretett, szűkszavú volt ebben a tekintetben mindig,

nekem meg valahogy olyanokba sikerült beleszeretni, akikhez vagy semmi, vagy túl sok közös vonás fűzött, egyik sem túl jó állapot, ezért állandóan hadakoztam magammal, és ezekkel a férfiakkal, aztán menekültem, hát ezért is költöztem a szülővárosomból el, de azért is, mert azt éreztem, tágasságra van szükségem, és kevesebb konvencióra, szabályra és görcsösségre, szabadulni vágytam a családomtól is, minél messzebb leszek tőlük, annál hamarabb találom meg önmagam, gondoltam, a Balkán kertkapujában, ahol a szabályoknak csak annyi értékük van, mint a karácsonyfadísznek, és ahol a kutya sem ismer, el lehet vegyülni a tömegben anélkül, hogy állandóan a hátamban érezzem azokat a fürkésző pillantásokat, amelyekről például a Kincsesben meg nem tudtam szabadulni.

A bölcs Erabbi a Béke Városában született, vagyis Leningrádban, de pár hónapos korában a szülei ideköltöztek, itt nőtt fel, ismerte a város minden zegét-zugát és legendáját, hiszen az ősei is innen indultak el hosszú vándorútra, amely egészen Tadzsikisztánig tartott, útközben lemorzsolódtak, itt is, ott is letelepedtek, családi hálózatuk szertesét fut a földön, mindenhol van képviselőjük. Csak csodálni tudtam azt, hogy még mindig tudnak egymásról, számon tartják, kinek hogyan alakult a sorsa, sőt, még azt is tudják az öregek, mesélte Erabbi, hogy ennek a tágas famíliának a legfiatalabb tagjai hol ütöttek tábor, mert táborhely csak ez a mi földi lakásunk, mondta, és elhomályosult a szeme ilyenkor, mert tudta, a mennyek országáról fölösleges papolnia, nem fogok meghatódni, mert nem hiszek benne.

Néhány napig, míg sikerült szert tenni egy normálisabb albérletre, Erabbiéknál laktam, Olga, a felesége zsigerből utált, az első pillanattól fogva, nem nagyon törődtem vele, megszoktam, hogy a nőkből gyakran ezt az érzést váltom

ki, csak kényelmetlen volt mindkettőnknek, hamarosan el is költöztem. Erabbival viszont teljesen összebonyolódtam, szinte napi gyakorisággal találkoztam vele, és hallgattam a történeteit egy olyan Béke Városáról, amelyből én már szinte semmit sem láthattam, de a történetek olyan elevenek voltak, hogy azt hiszem, az enyémeinkbe is beépültek, és a Bölcs is kitörölhetetlenül lakója lett a lelkeimnek, pedig mostanában kerülöm, még a telefont sem veszem fel neki, pedig gyakran próbálkozik, kitartó típus. Az öccse, vagyis a Pilóta, a férjem, soha nem kérdezi, él-e még a testvére, ő sem beszél vele, és nem a korkülönbség miatt, pedig az nagy, szinte húsz év, hanem valami sötét közös titkuk miatt, amelyet egyik sem osztott meg velem, csak homályos utalásokat tettek, amelyek még jobban összezavartak, ezért egy ideje már nem is érdekel, mi lehet az, ami ennyire elvadította őket egymástól, és azt a kényszerképzetet is sikeresen kigyomláltam magamból, hogy nekem kellene kibékítenem őket. *Majd az idő megoldja* – mondogatta Duka, a dédnagyapám, aki Isten helyett az időben hitt, és abban, amihez értett, vagyis a cipészetben. Cipőre mindig szüksége lesz az embernek – mondogatta.

Ezek a közös tekergések főleg abban az évben lettek gyakoriak, amelyben a hajléktalanságtól csak a szerkesztőségi szoba, meg azok a férfiak mentettek meg, akikkel szerelmi, vagy barátinak nevezett szerelmi viszonyt ápoltam. A hajléktalanság-közeli állapotnak több oka is volt, de főleg az anyagi helyzetem állt a háttérben, ami akkoriban pocsék volt. Soha életemben nem értettem a pénzkereséshez. Abban az évben már Milen gyógyszerész úr, gyermekkorú barátom is itt lakott a Béke Városában, de éppen egy idősebb és gazdag nő szeretője volt, összeköltözött vele, elég ritkán aludhattam nála, csak amikor a dáma elutazott

valamerre. Hajléktalanságom éve után szakítottak, és akkor béreltünk egy közös lakást, amelyet csak pár évvel ez előtt számoltunk fel, amikor visszaköltöztünk a szülővárosunkba, igaz külön-külön, és egy rém bonyolult kapcsolatba keveredve egymással és másokkal, mely szeretszét ágazott, mint a polip karjai. Szerelmeink hálózata szövevényes volt, mint egy szappanopera, de a vége nem sikerült romantikusra.

Erabbit sajnálatos módon nem voltam hajlandó potenciális hálótársként kezelni, pedig ajánlkozott szegény, felkínálta azt a kis szobát is, ahol az első Monstrumbeli napjaimat eltöltöttem, de visszautasítottam, mert egyrészt ott volt Olga, a felesége, tudtam róla, hogy utál, és belebetegedne abba, ha én visszaköltöznék hozzájuk, másrészt Erabbi bevallottan szerelmes volt akkor már belém, és velem akart élni. Tudtam, hogy állandóan a kis szoba ajtaján kaparászna, én meg nem engedném be, mert bár nálam a kor nem számít, semmiféle erotikus vonzalmat nem éreztem iránta. Kissé feszült volt emiatt a kapcsolatunk, de a Bölcsben már nem volt elég energia, hogy erőszakosan nyomuljon nálam, vagy hogy elkeseredett lépéseket tegyen, például elváljon, ettől kifejezetten rettegtem. E bolondéria közepette mindketten igyekeztünk megmenteni valahogy a barátságunkat, és kizárni, amennyire lehetett, a kellemetlenkedő testi vágyakat, meg a szerelmet, sokkal értékesebbnek tűnt az a fura kapcsolat, ami már az első találkozásunkkor megteremtődött, és azt hiszem, ma is megvan, hiába zárkózom el öreg barátom elől azzal, hogy szóba sem állok vele. Attól ő még ott van, és folyamatosan jelezni próbálja, hogy ragaszkodik hozzám. Talán azt is tudja, miért bujkálok előle, és azt is, hogy megbocsátottam már réges-régen mindent. Bele akart rángatni abba a kellemetlen kísérletbe, és

azt akarta, hogy egy olyan szervezetnek dolgozzak, amelytől rettegek, mert szinte semmit sem tudok róla. Szóval maradjunk annál, hogy rengeteget lógtunk ketten az öreggel a városban. És erre szívesen emlékszem.

Délutánonként, öt óra fele, Erabbi felsétált a park melletti dombon, és nekidőlt a Rádió épületével szemközt álló ház falának, és míg várt, számba vette azokat a kavicsokat, amelyeket aznapra hozott nekem. A gyűjteményem tekintélyes része tőle származik, egy éven át minden nap kaptam legalább öt különféle színű, gyönyörűsége kövecskét, mindegyikben valami kis történet, legalábbis én látok bennük egész világokat, arcokat és vért, felhőket, óceánokat, a sivatagot, felkunkorodó macskafarkat és lerúgott patkót. Abban a házban, amelynek az oldalán talán még ma is látható az a sötét folt, melyet Erabbi háta és feje hagyott, a királyi család ügyintézője lakik, egy éles szemű bácsika, akinek gyanússá vált a falat támasztó Bölcs, ezért beszédbe elegyedett vele, így egy idő után már ketten várakoztak rám. Ilyen könnyű a mi országunkban egy királyi ügyintézőt megismerni. Általában csak akkor indultam lefelé, mikor a szerkesztőség ablakából meggyőződtem róla, hogy odalent áll. A kijáratnál posztoló rendőrök is tisztában voltak a randevúinkkal, mindig készségesen jelentették, hogy a *domnu*¹ szemközt vár. Lelötyögtem, hátamon az elmaradhatatlan hátizsákkal, melyben mindig volt fogkefe, krém, kenceficék, tusfürdő, törülköző, bicska és cserebugyi, egyszóval, a túlélőkészletem, kezét fogtunk, mindig, és aztán elindultunk. A negyedekbe csak ritkán mentünk ki, olyankor is csak a rossz hírűekbe, főleg a Rahovába, meg a Károly Park mögötti utcákba, ezek valahogy megúszták a diktátor újítási mániáját, viszonylag

---

¹ Az úr – román.

sok roskatag villa és gazzal benőtt kert maradt, amelyekben nem lakik senki, a végeérhetetlen perek miatt lassan az enyészet lesz itt az úr, hámló vakolat és lezuhanni kész stukkódíszek paradicsoma ez, no meg az ecet- és gesztenyefáké. A legfélelmetesebb, főleg alkonyatkor, az az impozáns épület, amely a diktatúra idején épült, de csak mostanában fejezték be, a város legnagyobb könyvtára kellett volna legyen, hosszú ideig azonban hajléktalanok és drogosok tanyája volt, de ugyanebben a városrészben van a régi állomás-épület, ahonnan 1869 októberében kigördült az első vonat a dunai kikötőváros, Gyurgyevó felé. Elhagyott gyárak bújnak meg a gazzal benőtt tereken, szeméthegek és düledező viskók, meg tízeletes nyomortanyák között. A kedvencem mégis a Károly Park a Filaret-dombon, a rossz hírű negyed kellős közepén, amelyet egy ideig Béke Parkjának neveztek, talán innen származik a Béke Városa elnevezés, nem tudom. Ezt a parkot egy Édouard Redont nevű svájci építész tervezte, aki valószínűleg osztotta Le Corbusier azon megállapítását a Béke Városáról, miszerint itt olyan intenzív az élet, hogy „forrón lüktet az ember halántéka, és egész éjjel fent kell legyen”. Bár talán azt is megtapasztalta, hogy milyen tömény szomorúság-függöny ereszkedik ugyanerre a városra, hogy a parkban csak azért hajolnak össze fák és bokrok, hogy ezt a szomorúságot súlyosbítsák, és eltakarják a sűrű eget, mely napokig fölénk költözik. Én nem tudom, hogy sikerülhetett, de a Béke Parkjában majdnem mindig elkapott minket az eső, esernyőnk sohasem volt, és mint beteg macskák, vonszoltuk ki magunkat, ázottan, a csúszós aszfalra egy-egy köpködő felé, hogy műanyagpohárból felhajtsunk valami kávészerű folyadékot.

Minden rossz hírük ellenére mi bátran mászkálhattunk ezekben a negyedekben, mert olyan pocsekul néztünk ki,

hogy senki sem vette a fáradságot, hogy belénk kössön, vagy ki akarjon rabolni. Talán még sajnáltak is, hogy a részeges nagyapámat kell vezetgetnem, látszik rajtam, hogy napok óta nem ettem rendesen. Errefele megszokott az ilyen életkép, mint ahogy az is megszokott, hogy az ember szédülten tengjen-lengjen az utcán, mint egy éhező kóbor kutya, akit kizártak a falkából. Sok a drogos errefelé, a munkanélküli, illetve azok, akik nem is akarnak dolgozni, és csak tolják a napokat maguk előtt, valami csodára várva, ami nem jön, miközben ők lassan lepusztulnak, mint körülöttük az épületek. A pusztulás képe az, ami leginkább megmaradt ezekből a sétákból, Erabbi miatt lehet, aki maga is leépült, és egyre nehezebben tudott járni, rám is szól időnként, hogy lassabban, lassabban, nem tudta tartani velem a lépést, velem, akinek ugyanebben a városban volt egy másik élete is, teljesen más élményekkel, amilyeneket Le Corbusier emleget, lázas, zűrzavaros kavargás, amely nem hagyott sem aludni, sem nyugton lenni.

Hogy rémesen festünk, azt egy cigányasszonytól tudtam meg, aki a város legrégebbi virágpiacán üldögélt egy zsák sózott napraforgómag előtt. Lepattant külsőm ellenére hercegkisasszonynak szólított, és megkérdezte, hány éves az öreg, hol itta el a nyugdíját, ahelyett, hogy vett volna nekem egy pacallevest, mert sápadt vagyok, halovány, mint a vértanúk. Tetszett ez a vértanúra hasonlító hercegkisasszony szöveg, és nem volt lelkem elmondani neki, hogy enni ettem ugyan, aludni viszont már régóta nem sikerült egy jót, mert nincs hol. Erabbi hallgatott mellettem, mint a csuka, de erősebben karolt belém, és elhurcolt a magárus jósnő elől, aki azért még utánunk kiáltotta, hogy az öreg előbb-utóbb az árokparton végzi, és a kóbor kutyák megesszik, mert ebben a pocskék világban már az aggmenházhoz is pénz kell, sok pénz. Menjek férjhez, amilyen hamar csak lehet, kiáltotta még a nő, mert ha egy kicsit többet ennék, bárki elvinne magának, látszik, hogy rendes gyermek vagyok, a férfiak az ilyent szeretik.

Néhányszor be is rúgtunk, Erabbinak mindig volt pénze, velem meg lehetett inni, mert lassan rúgok be, és tőle részegen sem akartam semmit, az ilyen hajnalokon a Bölcs máréknyi fejfájás-csillapítót vett be fojtásnak, én meg azon tűnődtem, hogyan szellőztethetném ki a ruháimból és a hajamból a kocsmabűzt, mert egyenesen a Rádióba mentem a tivornyákról. A fürdésre már megvoltak a metódusaim, mintha már akkor is az afrikai víztakarékos tisztálkodásra készültem volna, szerencsére nem vagyok túl nehéz, és soha sem szakadt be alattam a vécékagyló, mert azon állva végeztem a zuhanyozást kétliteres pillepalackból. Kicsit sok toalettpapírral károsítottam meg az intézményt, mert azzal töröltem fel magam után a vizet a padlóról, de ez nem tűnt fel senkinek, és az sem, hogy gyanúsán sok időt töltök